Malé kamienky sú horšie

Až maková štrúdľa vyhnala pani Darinu (58) definitívne k lekárovi, hoci tráviace problémy ju obťažovali už asi pol roka. Dnes je bez žlčníka aj bez bolestí.

↑ Laparoskopická operácia žlčníka je dnes najčastejší laparoskopický výkon. Trvá asi 30 minút a robí sa v celkovej anestézii.

Nadúvanie, pocit plnosti, boľavý žalúdok, občas aj bolesti vystreľujúce do pravej strany chrbta až kamsi pod rebrový oblúk. Na to si pani Darina už pomaly zvykla. No niečo také, ako ju prepadlo po makovej štrúdli, ktorú zjedla jedného pekného májového dňa, ešte nezažila. „Kolika s neznesiteľnými bolesťami bola hrozná. Dala som si kvapky proti bolesti, ale už som to nemohla ďalej ignorovať. Bola tretia a najhoršia. Na druhý deň som zašla k lekárke."

Čím skôr operovať

Spočiatku nebolo celkom jasné, čo Darinu bolí. Sú to obličky, kde pred časom mala kamene? Žalúdočné vredy? Alebo je to od chrbtice? Lekárka vzala Darine krv a vypísala jej viac výmenných lístkov – k urológovi, neurológovi, aj na ultrazvuk brucha. „Problém sa začal odhaľovať pomerne rýchlo. Urológ nenašiel nič, ale pri vyšetrení ultrazvukom lekárka videla, že v žlčníku sa mi hromadí žlč, ktorá poriadne neodteká, a hrozí jeho prasknutie. Preto mi ani poriadne netrávilo a mala som doslova nafúknuté brucho. Odporúčala mi preto čo najskôr ísť na operáciu." Chirurga MUDr. Júliusa Muranského z bratislavskej kliniky jednodňovej chirurgie priviala Darine do cesty menšia náhoda. „Pozerala som televíziu a práve tam rozprával nejaký pán doktor aj o operácii žlčníka. Našla som si ho na internete, prezrela recenzie a rovno sa k nemu objednala na konzultáciu."

Malé sú horšie

Doktor Muranský Darine vysvetlil, že bežný postup je odstrániť žlčník šetrnejšou, laparoskopickou operáciou v celkovej anestézii, a len keby sa vyskytli komplikácie, pristúpi sa ku klasickej otvorenej operácii. O dva týždne už ležala na jeho operačnom stole. „Pacientke sme našli v žlčníku malé kamienky, ktoré sú horšie ako veľké kamene. Lebo kým veľké ostanú v žlčníku, malé, dvoj-trojmilimetrové sa môžu pretlačiť do žlčových ciest, upchajú ich a žlč nemôže odtekať. Práve to vyvoláva bolesti a môže vzniknúť žltačka alebo akútna pankreatitída, ktorá je veľmi vážnym ohrozením života. Keď sme žlčník vybrali a rozrezali, zistili

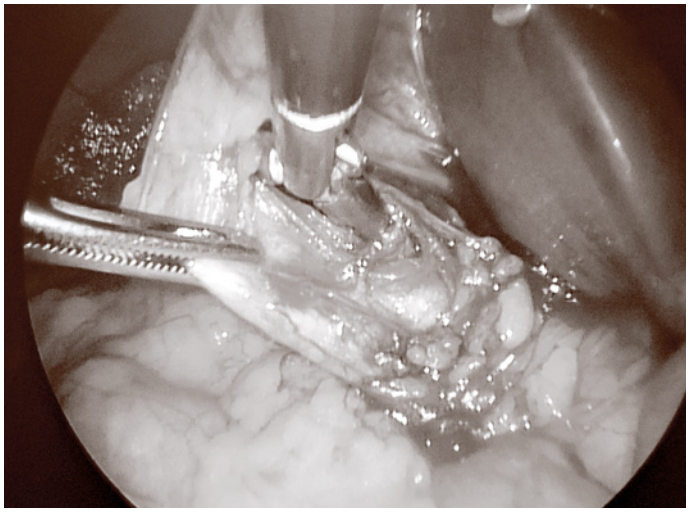

↑ Odstraňovanie žlčníka z lôžka pečene a preparácia ciev a žlčovodu.

↑ Na zavedenie miniaturizovaných operačných nástrojov sú potrebné 5- až 10-milimetrové rezy.

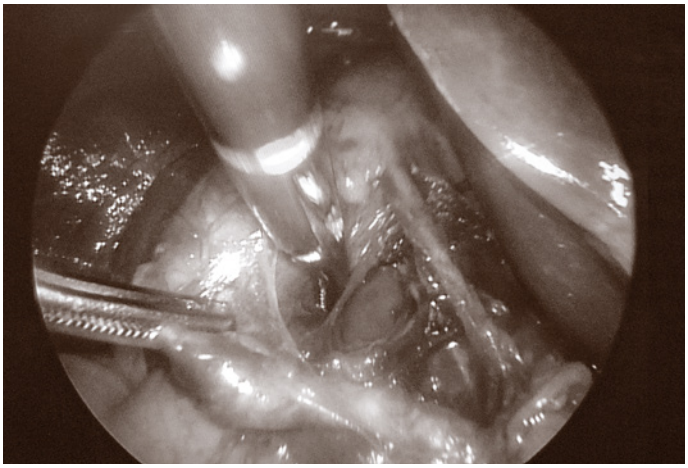

Pred tým, ako lekár pretne samotné štruktúry, musí si dôkladne prezrieť tepnu a žlčovod.

↑ Odobratý žlčník sa musí vyšetriť histologicky, v prípade zápalu je potrebná aj kultivácia.

sme, že okrem cholesterolových kamienkov mala pacientka cholesterolózu celej steny žlčníka, čiže belavý povlak, na základe ktorého vznikajú kamene." Keby pani Darina na operáciu nešla, mala by o ďalšie kamene, a teda aj bolesti, postarané.

Dve v jednej

„Zákrok nebol komplikovaný, no musel som žlčník z oboch strán jemne odpreparovať, pretože bol celý v zrastoch. Pre opakované zápaly mala pani Darina k žlčníku zhora pritiahnutý dvanástnik spolu so žalúdkom," zhodnotil doktor Muranský operáciu. Objavil pri nej malú herniu v pupku, ktorú využil ako vstupný otvor. Po vybratí žlčníka ju uzatvoril plastikou, takže pani Darine opravil v rámci operácie aj herniu. „Všetko prebehlo perfektne. Približne okolo obeda ma operovali a druhý deň doobeda som už išla domov aj s drénom, teda hadičkou a fľaškou, ktoré mi ‚viseli' z brucha. Tých ma doktor zbavil pri kontrole o tri dni." Drén odvádzal tekutinu priamo z lôžka žlčníka, a tak mohol doktor Muranský ľahko skontrolovať, či pacientke netečie žlč alebo nemá zápal. „Všetko bolo v poriadku, odtiekla len serózna tekutina. Drén navyše pomáhal rane rýchlejšie sa hojiť," dodáva lekár.

Štíhly bonus

Necelý mesiac po operácii ostali Darine na bruchu len tri červené bodky po rankách, z ktorých už má vybraté stehy. Vnútri v tele jej ostane „na pamiatku" niekoľko polymérových klipov, ktoré uzatvárajú cievu vyživujúcu žlčník a vývod zo žlčovodu do žlčníka. „Deň po operácii som mala trošku bolesti, ale dostala som na to lieky a všetko prebiehalo až prekvapivo výborne. Cítim sa perfektne. O to viac, že som schudla trinásť kíl, to je úžasný bonus, nemám žiadne brucho," teší sa Darina, ktorá musela dodržiavať šetriacu diétu už pred operáciou a pokračuje v nej i teraz. „Musím sa vyhýbať tukom a cukrom, vyprážaným jedlám, syrom. Zatiaľ užívam lieky na trávenie a postupne budem zisťovať, čo môžem jesť a koľko, aby mi nebolo ťažko. Do práce sa vrátim až po mesiaci, keď mám ešte jednu kontrolu u lekára." Väčšej fyzickej námahe by sa mala vyhýbať asi šesť týždňov, no ako vraví, pomaly aj zabudla, že na nejakej operácii vôbec bola.

VYHÝBAJTE SA

Pri problémovom žlčníku aj po jeho vyoperovaní nejedzte nárazovo a obmedzte:

- olejové, mastné, vyprážané jedlá
- ovocie s jadierkami, lebo obsahujú veľa olejov
- oriešky
- čokoládu, keksíky
- tučné syry
- vaječný žĺtok
- kysnuté cesto

Bez žlčníka

Žlčníkové kamene sa neoplatí vyberať, lebo by sa vytvorili ďalšie. Vyberá sa rovno celý žlčník, bez ktorého sa dá celkom pohodlne žiť.

„Žlčník je rezervoár na žlč, ktorá sa v ňom zahusťuje. Ak ho nemáte, žlč produkovaná pečeňou odchádza priebežne priamo do dvanástnika a tenkého čreva. Tým sa však mení trávenie – mali by ste jesť po malých dávkach, no priebežne počas celého dňa," vraví doktor Muranský. Celkovo môžete zjesť viac-menej rovnaké množstvo potravy ako pred vybratím žlčníka, no nie nárazovo.

Ak kamienok opustí žlčník a vydá sa do žlčových ciest, kde sa zasekne, rieši sa to metódou ERCP – cez ústa sa pacientovi zavedie endoskop a lekár kamienky posunie zo žlčovodov do dvanástnika. „Odtiaľ už môžu cestovať cez tráviace cesty a so stolicou von z tela," dodáva chirurg.

Žlčníkový kameň výnimočne narastie do rozmerov niekoľkých centimetrov, „prežerie" sa až do tenkého čreva a zasekne sa v ňom, čím spôsobí črevnú nepriechodnosť. Takúto náhlu brušnú príhodu treba okamžite operovať.

„Dnes by sa to už nemalo stávať a kameň by sa mal vybrať skôr, ako k takému niečomu dôjde. Ale štatisticky sa objavia dva-tri prípady na stotisíc obyvateľov ročne," konštatuje doktor Muranský.